

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 02/18
V Luxemburgu 11. januára 2018

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-673/16
Relu Adrian Coman a i./Inspectoratul General pentru Imigrări a i.
Reference source not found.

Podľa generálneho advokáta Watheleta pojem „manželský partner“ zahŕňa vzhľadom na slobodu pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov aj manželských partnerov rovnakého pohlavia

Aj keď sa členské štáty môžu slobodne rozhodnúť, či povolia alebo nepovolia manželstvá medzi osobami rovnakého pohlavia, nemôžu brániť slobode pobytu občana Únie tým, že jeho manželskému partnerovi rovnakého pohlavia, ktorý je štátnym príslušníkom krajiny, ktorá nie je v Európskej únii, odmietnu udeliť právo trvalého pobytu na svojom území

Pán Relu Adrian Coman, rumunský štátny príslušník, a pán Robert Clabourn Hamilton, americký štátny príslušník, žili štyri roky v spoločnej domácnosti v Spojených štátoch a potom v roku 2010 uzavreli manželstvo v Bruseli (Belgicko). V decembri 2012 pán Coman a jeho manželský partner požiadali rumunské orgány o vydanie dokladov potrebných na to, aby pán Coman mohol pracovať a trvalo sa zdržiavať v Rumunsku so svojím manželským partnerom. Táto žiadosť bola založená na smernici o výkone slobody pohybu¹, ktorá manželskému partnerovi občana Únie, ktorý túto slobodu vykonáva, umožňuje pripojiť sa k svojmu manželskému partnerovi v členskom štáte, v ktorom sa tento posledný uvedený zdržiava.

Rumunské orgány však odmietli udeliť pánovi Hamiltonovi toto právo na pobyt najmä z dôvodu, že v Rumunsku nemôže byť považovaný za „manželského partnera“ občana Únie, keďže tento členský štát neuznáva manželstvá osôb rovnakého pohlavia.

Pán Coman a pán Hamilton teda podali žalobu na rumunské súdy, ktorou napadli rozhodnutie rumunských orgánov. Curtea Constituțională (Ústavný súd, Rumunsko) rozhodujúci o námietke protiústavnosti, ktorá bola vznesená v rámci tohto sporu, kladie Súdnemu dvoru otázku, či sa má pánovi Hamiltonovi ako manželskému partnerovi občana Únie, ktorý vykonáva svoju slobodu pohybu, udeliť právo trvalého pobytu v Rumunsku.

Generálny advokát Melchior Wathelet v dnešných návrhoch najprv spresňuje, že **právnym problémom, ktorý tvorí podstatu sporu, nie je legalizácia manželstva osôb rovnakého pohlavia, ale voľný pohyb občanov Únie**. Hoci členské štáty môžu vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku upraviť alebo neupraviť manželstvo pre osoby rovnakého pohlavia, musia dodržiavať povinnosti, ktoré im prislúchajú v zmysle slobody pohybu občanov Únie.

Generálny advokát ďalej konštatuje, že smernica neobsahuje nijaký odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť, kto je „manželský partner“, takže **tento pojem si vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej únii**. V tejto súvislosti generálny advokát zdôrazňuje, že pojem „manželský partner“ v zmysle smernice odkazuje na vzťah založený manželstvom, pričom však ide o pojem, ktorý je **neutrálny z hľadiska pohlavia dotknutých osôb a nezávisí od miesta uzatvorenia tohto manželstva**. V tomto kontexte sa generálny advokát domnieva, že vzhľadom na všeobecný spoločenský vývoj členských štátov Únie za posledné desaťročie v oblasti

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

povoľovania manželstva medzi osobami rovnakého pohlavia² už nemôže byť judikatúra Súdneho dvora³, podľa ktorej „pojem ‚manželstvo‘, podľa definície, ktorú všeobecne akceptujú členské štáty, označuje zväzok dvoch osôb odlišného pohlavia“, ďalej udržateľná.

Generálny advokát tiež uvádza, že pojem „manželský partner“ je nevyhnutne spojený s rodinným životom, ktorý je rovnakým spôsobom chránený Chartou základných práv Európskej únie aj Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv (EDLP)⁴. V tejto súvislosti generálny advokát pripomína, že Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) uznal, že dvojice rovnakého pohlavia môžu mať rodinný život⁵ a že im musí byť daná možnosť dosiahnuť právne uznanie a právnu ochranu svojho partnerstva⁶. ESLP tiež rozhodol, že v oblasti zlučenia rodiny **nemôže cieľ spočívajúci v ochrane tradičnej rodiny odôvodniť diskrimináciu založenú na sexuálnej orientácii**⁷.

Za týchto podmienok zastáva generálny advokát názor, že **pojem „manželský partner“ v zmysle smernice zahŕňa aj manželských partnerov rovnakého pohlavia**. V dôsledku toho sa **takáto osoba môže aj trvalo zdržiavať na území členského štátu, v ktorom sa usadil jej manželský partner ako občan Únie, ktorý využil svoju slobodu pohybu**. Tento záver platí⁸ aj pre štát pôvodu tohto občana, ak sa do neho vracia po tom, ako sa trvalo zdržiaval v inom členskom štáte, v ktorom rozvinul alebo začal rodinný život, tak ako to urobili pán Coman s pánom Hamiltonom v prejednávacom prípade.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

---

² Manželstvo medzi osobami rovnakého pohlavia je v súčasnosti povolené v 13 členských štátoch Únie. Podľa nálezu rakúskeho ústavného súdu zo 4. decembra 2017 (G 258-259/2017-9) bude povolené aj v Rakúsku najneskôr od 1. januára 2019.

³ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 31. mája 2001, D a Švédsko/Rada ([C-122/99 P](#) a [C-125/99 P](#)).

⁴ Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaný 4. novembra 1950 v Ríme.

⁵ Pozri rozsudok ESLP z 24. júna 2010, Schalk a Kopf v. Rakúsko, bod 94.

⁶ Pozri rozsudok ESLP z 21. júla 2015, Oliari a i. v. Taliansko, bod 185.

⁷ Pozri rozsudok ESLP z 30. júna 2016, Taddeucci a McCall v. Taliansko, bod 93.

⁸ Na základe článku 21 ods. 1 ZFEÚ.